

Част III (d) Последиците от мита върху зрителите

Грехът на несъпротивата

Очевидно е, че вярата в „авторитета“ оказва въздействие върху възприятията и действията на „служителите на закона“, а също така оказва въздействие върху възприятията и действията на онези, срещу които са въведени „закони“. Но дори и възприятията и действията на *зрителите*, онези, които не са пряко замесени, също играят огромна роля при определяне на състоянието на човешкото общество. По-точно, *бездействието* на зрителите, които безмълвно позволяват да бъде извършвано „законно“ насилие срещу други хора, има огромно влияние. Историята е пълна с примери, доказващи, че Едмънд Бърк е бил прав, когато е казал, че всичко, необходимо за триумфа на злото, е това добрите хора да не правят нищо.

Масовите убийства, извършени от режимите на Сталин, Мао, Хитлер и много други, са станали възможни не само заради готовността на „служителите“ да изпълняват техните заповеди, а и заради въображаемото задължение на техните жертви да се подчиняват на „авторитета“, както и заради вярата, изповядвана от почти всички зрители, че не трябва да се месят на „закона“ при изпълнението му. Броят на жертвите на масови несправедливости, включително масови убийства, често надхвърля в огромна степен броя на извършителите. И ако към броя на жертвите се прибави броят на зрителите – всички тези хора, които биха могли да се намесят – става очевидно колко значимо може да бъде действието (или бездействието) на обикновените „зрители“.

Разбира се, някои хора няма да се намесят в дадена

ситуация просто поради изначален страх. Свидетел на нападение с цел грабеж, който не се осмелява да се намеси, чрез своето бездействие оправдава нападението. Той просто цени ползата за своята собствена безопасност, която идва от неговото бездействие, повече, отколкото цени каквато и да било помощ, която, според него, би могъл да окаже на жертвата чрез намеса. Но има много случаи, при които вярата в „авторитета“ кара хората да се колебаят да се намесват в конфликт, не просто от страх, а поради дълбоко психологическо отвращение към това да се противопоставят на „авторитета“. Има два начина тя да накара зрителите да стоят безучастни, докато на някой друг човек се причинява „законна“ несправедливост: 1) зрителят може да вярва, че несправедливостта всъщност е нещо добро, защото тя е „законът“, или 2) зрителят може да не одобрява, обаче готовността му наистина да действа срещу „служителите на закона“ или дори да се изкаже срещу „авторитета“ е задушена от раболепието, което му е втъплено чрез обучение. И в двата случая резултатът е един и същ: зрителят не прави нищо, за да спре несправедливостта. Но двете явления ще бъдат разгледани поотделно.